

รายงานผลการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (Regional Workshop : RW)

ประจำปีงบประมาณ 2553

-----

1. ความเป็นมา

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (Regional Workshop : RW) เป็นเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงสร้างของการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ของระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร โดยในปี 2553 ได้เน้นในการดำเนินงานโครงการตามนโยบาย 3 โครงการหลัก คือ โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง) วิชากิจชุมชน และส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัยและได้มาตรฐาน โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ทั้งนี้กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต แต่ละเขต จัด RW เขตละ 2 ครั้ง ในเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ และมิถุนายน 2553

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประสานการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงานตามภารกิจยุทธศาสตร์ และโครงการที่สำคัญของกรมส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้ระหว่างจังหวัดภายในเขต และการสนับสนุนด้านวิชาการแก่จังหวัด

3. เป้าหมาย

- RW 1 มีเป้าหมาย เพื่อทบทวน/ ตรวจสอบงาน กำหนดแผน แนวทาง/ เป้าหมายการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยี/วิชาการ การปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร การติดตามงาน และการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

- RW 2 มีเป้าหมาย เพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน การ แลกเปลี่ยนผลงาน/ การเรียนรู้ การแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยี/วิชาการที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ และการประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงาน

โดยประเด็นในการจัด RW ของแต่ละเขต นั้น จะต้องประกอบไปด้วยงานตามยุทธศาสตร์ งานตามระบบส่งเสริมการเกษตร การจัดการความรู้ และการติดตามนิเทศงาน

3. วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขต มีวิธีการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

1. การเตรียมการ มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องภาคในเขต เพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเด็นในการสัมมนา และผู้ที่จะเข้าร่วมสัมมนา
2. ดำเนินการจัดสัมมนา เขตละ 2 ครั้ง
3. สรุปผลการดำเนินการ

4. บุคคลเป้าหมาย

บุคคลเป้าหมาย ที่เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย

1. สำนักงานเกษตรจังหวัด ได้แก่ หัวหน้ากลุ่ม และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบระบบส่งเสริมการเกษตร การจัดการความรู้ (KM) โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง) วิสาหกิจชุมชน และโครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย และได้มาตรฐาน และในบางครั้งมีการเชิญเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอที่ได้รับการตัดสินใจว่าเป็นเจ้าหน้าที่ดีเด่นประเภทต่าง ๆ ในระดับเขต เข้าร่วมเล่าประสบการณ์ในที่สัมมนาด้วย
2. ศูนย์ปฏิบัติการ ได้แก่ ผอ.ศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ
3. ส่วนกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กองแผนงาน สำนักพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี ศูนย์สารสนเทศ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสัมมนาแต่ละครั้ง
4. สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขต (เจ้าภาพ) ได้แก่ ผอ.เขต หัวหน้ากลุ่ม และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบส่งเสริมการเกษตร การจัดการความรู้ (KM) โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง) วิสาหกิจชุมชน และโครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย และได้มาตรฐาน ในระดับเขต

5. ผลการจัด RW

ผลจากการจัด RW ของทั้ง 6 เขต ดังนี้

1. สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร เขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท
  - 1.1 การบรรยาย ได้แก่
    - FTA & AFTA เรื่องที่นักส่งเสริมการเกษตรควรรู้
    - การผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออก

- สถานการณ์ระบบส่งเสริมการเกษตร ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน และ
การจัดการความรู้

- บทบาทและแนวทางสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร ปี 2553
ของ สสข.ที่ 1 จ.ชัยนาท

- บทบาทและแนวทางสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการ
- แนวคิดการทำงานส่งเสริมการเกษตร

1.2 การชี้แจงโครงการ จำนวน 7 โครงการ คือ

- โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและการเขตกรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับ
เกษตรกร

- โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรเฉพาะด้าน
- โครงการจัดการเพลิงแอมันสำปะหลัง
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร
- โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

1.3 เวทีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- แผนปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร ได้แก่แผน PW , DW เป้าหมาย
KM ปี 2553 ประเด็นวิชาการใน RW และ ความต้องการขอรับการสนับสนุนตามระบบส่งเสริม
การเกษตร จากเขต

- ความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี 2553 ของ สนง.กษจ.และศูนย์
ปฏิบัติการ ในเขตที่ 1

- ความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร ปี 2553 ของ
สนง.กษจ.และอำเภอ ในเขตที่ 1

- ความก้าวหน้าการจัดการความรู้ ตามเป้าหมายการจัดการความรู้ ปี 2553 ของ
สนง.กษจ.ในเขตที่ 1

- ความก้าวหน้าและผลการจัดการความรู้ตามเป้าหมายการจัดการความรู้ ปี
2553ของจังหวัด ภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์หลัก ของกรมฯ คือโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร
ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

- โครงการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการส่งเสริมองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

- ผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ของ จนท.ส่งเสริมการเกษตร ที่มีผลงานดีเด่นระดับจังหวัด ปี 2553 ในพื้นที่เขตที่ 1

1.4 การอภิปรายกลุ่มย่อย เรื่อง การทำงานส่งเสริมการเกษตรให้ประสบความสำเร็จ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 แนวทางการดำเนินงานระบบส่งเสริมการเกษตร
- กลุ่มที่ 2 แนวทางการดำเนินงานการจัดการความรู้
- กลุ่มที่ 3 แนวทางการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของเกษตรกรอำเภอ
- กลุ่มที่ 4 แนวทางการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของเกษตรกรตำบล
- กลุ่มที่ 5 แนวทางการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของเคหกิจเกษตรกร

1.5 การประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เรื่องระบบการบริหารจัดการศัตรูพืช

2. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 2 จังหวัดราชบุรี

2.1 การบรรยาย ได้แก่

- แนวทางการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมฯ ปี 2553
- การจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
- การดำเนินงานในองค์กรด้านส่งเสริมการเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อการสื่อสารในงานส่งเสริมการเกษตร

2.2 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) ในงาน/โครงการ และการนำองค์ความรู้จากการสัมมนา RW1/53 ไปใช้ประโยชน์ ในประเด็น ดังนี้

- โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (Food Safety)

- วิสาหกิจชุมชน
- ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง
- ระบบส่งเสริมการเกษตร
- การให้บริการของศูนย์ปฏิบัติการ
- การจัดการความรู้

2.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้

- การใช้ สบกด. เป็นกลไกการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- การส่งเสริมและบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ให้ประสบผลสำเร็จ

2.4 การประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เรื่องระบบการบริหารจัดการศัตรูพืช

3. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 3 จังหวัดระยอง

3.1 การบรรยาย ได้แก่

- การบริหารจัดการสินค้าเกษตร “การสร้างแบรนด์ : สินค้าเกษตรไทยสู่ตลาดสากล”
- ทิศทางการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ
- การบริหารจัดการศัตรูพืช เพลี้ยแป้ง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
- แนวทางการติดตามงาน ปี 2553
- บทบาทภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการ ทั้ง 5 ศูนย์
- แนวทางการจัดการธุรกิจเกษตร
- รูปแบบการจัดการด้านการผลิตการตลาดมะม่วงเพื่อการส่งออก
- การจัดการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การบริหารจัดการศัตรูพืช
  - การบริหารจัดการสินค้าเกษตร (ผลไม้)
  - การจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร (ภาคตะวันออก)
  - เทคนิคการขับเคลื่อนการประชุมคณะ กรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- จังหวัด
- การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ชนิด (ทพศ.1-3)
  - การจัดการคุณภาพสินค้าเกษตร
  - เทคนิคการขับเคลื่อนการประชุมคณะ กรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับ

จังหวัด

- การจัดการความรู้ (KM) ในงานส่งเสริมการเกษตร

3.3 การประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เรื่องระบบการบริหารจัดการศัตรูพืช

4. สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตร เขตที่ 4 จังหวัดขอนแก่น

4.1 การบรรยาย ได้แก่

- นโยบายงานส่งเสริมการเกษตร ปี 2553
- ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี 2553 : โครงการประกันรายได้เกษตรกร
- การติดตามนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร
- การบรรยายคณะ “สถานการณ์พืชเลี้ยงเป็ดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : แนวทางการดำเนินงาน/วิธีปฏิบัติการแก้ไขที่ผ่านมา และแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในอนาคต”
- การบรรยายคณะ “การดำเนินงานแก้ไขปัญหาพืชเลี้ยงเป็ดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
- การจัดการความรู้กรมส่งเสริมการเกษตร
- การบรรยายคณะ “การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเองที่ประสบความสำเร็จ”
- การปรับตัวของเกษตรกรต่อเขตการค้าเสรีอาเซียน หรืออาฟต้า (ASEAN Free Trade Area : AFTA)
- สรุปผลการติดตามความก้าวหน้างานส่งเสริมการเกษตร ไตรมาสที่ 3
- ความก้าวหน้าการดำเนินงานการจัดการความรู้เพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรและการประกวดผลงาน KM ประจำปีงบประมาณ 2552

4.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ โดยแบ่งกลุ่มย่อย คือกลุ่มโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอด ภัยและได้มาตรฐาน กลุ่มโครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มศูนย์เรียนรู้การ เกษตรพอเพียง และกลุ่มศูนย์ปฏิบัติการ โดยมีประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

- การสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามโครงการฯ ปี 2553
- ผลการดำเนินงาน โครงการฯ ปี 2552
- การร่วมกันกำหนดประเด็นสนับสนุนการปฏิบัติงานโครงการฯ ปี 2553 (เน้นระบบการติดตามนิเทศและรายงานผลตามระบบส่งเสริมการเกษตร)
- การขับเคลื่อนงาน/โครงการ ผ่านระบบส่งเสริมฯ โดยนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นเครื่องมือ
- การสร้างความเชี่ยวชาญด้านวิชาการแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่
- ผลการดำเนินงานตาม KV ที่กำหนดร่วมกันใน RW 1/53

- องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการฯ จังหวัด
- การกลั่นกรององค์ความรู้ก่อนเข้าสู่ K-center

5. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5 จังหวัดสงขลา

5.1 การบรรยาย/การนำเสนอ ได้แก่

- การติดตามนิเทศงาน
- การดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนา
งานส่งเสริมการเกษตร

- แนวทางการสร้างความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ และเทคโนโลยี
- แนวทางการส่งเสริมการเกษตรในทศวรรษหน้า
- ผลการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการเกษตรในภาคใต้ ปี 2553
- การจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร

5.2 การแบ่งกลุ่มอภิปราย และแลกเปลี่ยนรู้

- ทิศทางการส่งเสริมการ เกษตรในทศวรรษหน้า
- แนวทางการสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการศัตรูพืช
- การบูรณาการงานส่งเสริม การเกษตรในพื้นที่ ระหว่างจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการ
สำนักส่งเสริมและพัฒนา การเกษตรเขต และหน่วย งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ระดับพื้นที่
- การสร้างความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและเทคโนโลยี แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

- ผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ ปี 2553
- ผลการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการเกษตร ปี 2553

5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน 5 ประเด็น ดังนี้

- ผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร (โครงการตามภารกิจ และยุทธศาสตร์
ของกรมฯ และงานโครงการตามบงฯพัฒนาจังหวัด และ อปท.)
- ผลการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร
- แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ปี 2553
- แนวทางการสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่นักวิชาการ ผู้รับผิดชอบระดับพื้นที่
- แนวทางการจัด RW2/53

- 5.4 การประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เรื่องระบบ
การบริหารจัดการศัตรูพืช

6. สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

6.1 การบรรยาย ได้แก่

- การบริหารจัดการองค์ความรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
- ระบบติดตามงาน ปี 2553
- ชี้แจงการประกวดผลงานส่งเสริมการเกษตรระดับเขต ปี 2553 ของจังหวัดในเขตที่ 6 ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม 6 ประเภท คือ (1) การประกวดบุคคล แบ่ง เป็น 3 ประเภท คือ เกษตรตำบลดีเด่น เกษตรอำเภอดีเด่น เกษตรจังหวัดดีเด่น (2) การประกวดองค์กรหรือสถาบัน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สบกด.ดีเด่น ศูนย์ปฏิบัติ การดีเด่น และ สนง.เกษตรดีเด่น
- แนวคิดเรื่องการวิจัยในงานส่งเสริมการเกษตร
- กรณีตัวอย่างการวิจัยในงานส่งเสริมการเกษตรของจังหวัดลำพูน
- กรณีตัวอย่างการวิจัยในงานส่งเสริมการเกษตรของจังหวัดน่าน

6.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย คือ

- กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ ประเด็น (1) ผลการดำเนินงานจัดการความรู้ ปี 2552 (2) แนวทางการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร และ (3) แนวทางการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี 2553
- กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ในประเด็น (1) โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2) โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) โครงการศึกษาเรียนรู้กระบวนการยุวเกษตรกร และ (4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร
- กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ในประเด็น (1) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน และ (2) การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม ปี 2553
- กลุ่มศูนย์ปฏิบัติการ 17 ศูนย์ ในประเด็น (1) โครงการตามตัวชี้วัดของเขตแผน/ผลการปฏิบัติงาน ให้ทุกศูนย์ส่งแผนฯ ถึงเขต ภายใน 5 มีค. 53 (2) การฝึกอบรมเกษตรกร ทุกศูนย์ ทบทวนหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอด และเตรียมความพร้อมของจุดเรียนรู้ให้เหมาะสม (3) ระบบการรายงานโครงการ ให้รายงานทุกไตรมาส และสรุปรายงานเมื่อสิ้นสุดโครงการให้เขต (4) ความต้องการฝึกอบรมของ จนท.ศูนย์ ให้ส่งเขตภายใน 5 มีค. 53 (5) ทบทวนทำความเข้าใจโครงการ ปี 53 (6) การติดตามนิเทศงาน ใช้เวที RW จำนวน 2 ครั้ง และ ใช้แบบจัดเก็บข้อมูลความก้าวหน้าโครงการ 2 ครั้ง และ (7) การจัดการความรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1ชี้แจงทำความเข้าใจ KM ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาองค์ความรู้ในตัว จนท.ศูนย์ฯ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์งานที่ศูนย์ฯ ดำเนินการ (ปัญหา/แนวทางแก้ไข) ขั้นตอน ที่ 4 กำหนดเป้าหมาย (KV) และกิจกรรมการจัดการความรู้

- แบ่งกลุ่มย่อยตามกลุ่มงาน ในประเด็น (1) ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการตามโครงการ ปี 2553 และ (2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการจัดการความรู้ ตามแผน ปี 2553

- แบ่งกลุ่มย่อยตามกลุ่มจังหวัด ในประเด็น (1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบูรณาการงาน/โครงการ และการจัดการความรู้ ของจังหวัด ในปี 2553 (2) คัดเลือกจังหวัดที่มีผลงาน นำเสนอในที่สัมมนา เป็นกรณีศึกษาการดำเนินงาน (3) การกำหนดประเด็นวิชาการ/ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

6.3 การประชาสัมพันธ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เรื่องระบบการบริหารจัดการศัตรูพืช

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

ตุลาคม 2553

เอกสารแนบ